

Duygusal Bir Yolculuk*

A Sentimental Journey

Sevin Sezgin**

*Eliyor dört yana sakin bir günü.
Bir rüyadan arta kalmanın hüznü
A.H. Tanpınar*

Öz

Güncel Sanat Dergisi tarafından dördüncüsü düzenlenen kısa öykü yarışmasında birincilik ödülü alan öykü metnidir. Öykü, yazarın vefat eden annesine verdiği sözü yerine getirmek üzere memleketine yaptığı duygusal yolculuğu konu almıştır.

Anahtar Sözcükler: Öykü; edebi metinler.

Abstract

This is the story that won the first place at the short story contest organized by Contemporary Art Magazine. The plot is about the sentimental journey by the author to her homeland upon a promise to her mother before she passed away.

Keywords: Story; literary texts.

Kente ayak basalı çok zaman olmadı. Ama içimde karşı koyulmaz bir şekilde duyumsadığım güçlü duygunun etkisiyle; çok sevdiğim, doğup büyüdüğüm kentin sokaklarında, hüznle karışık bir sevinçle dolaşıyorum. Aylardan Mayıs. Bir süre önce yağmış yağmurun ardından havaya karışan o taze bahar kokusu, düşlerimde kalan geçmiş zamanların tüm anılarını yeniden canlandırdı. Yağmurun ardından bulutların arasından yüzünü gösteren güneş, çocukluğumdaki gibi gülümseyerek baktı. Sevmezdim yağmurları, kara kara bulutları ve o evimizi söküp atacakmış gibi kızgınlıkla esen Lodosu. Evimizin tam karşısındaki okulun bahçesinde bulunan ve kim bilir kaç yılın izini taşıyan çam, ıhlamur ve adını anımsamadığım bir dolu ağaç bu öfke dolu rüzgarın esmesiyle sağa, sola yatarlar; köklerinden kopmamak için kahramanca direnirlerdi.

Ben de güneşe gülümsedim. Yıllar sonra iliklerime kadar özlediğim bu kente gelmenin coşkusu var yüreğimde; ama şimdi sevinçle kollarına koşacağım bir evim, onu sınırsız yuva yapan sevgili insanlar yok. Özlemlerle koşup geldiğim bu topraklarda kanadı kırık bir kuş gibiyim. Artık annem de yok. Ailemizin en yaşlı üyesini geçtiğimiz günlerde sonsuzluğa uğurladık.

O gün, onu toprağa verdikten hemen sonra, hiç kimseyi beklemeden kalabalıktan ayrılmıştım. Hava ağır ve sıkıntılı, gökyüzü ruhum gibi kapkaraydı. Yağmur yağmakla yağmamak arasında gidip geliyor, uzaklarda art arda çakan şimşeklere cılız bir gök gürültüsü eşlik ediyordu. Yağmur sıkıntısı bir kabus gibi çökmüştü kentin üstüne. Ara sıra düşen bir kaç yağmur damlası toprağın üzerini bir parça ıslatıyor, tozla karışık bu toprak kokusu insanın genzini yakıyordu. İki yanını servilerin süslediği ince uzun yolda yaşamı sorgulayarak ağır ağır ilerliyordum. Doksan dört uzun yıl... Bir dolu yaşanmışlık...Yaşamı şekillendiren alinyazısı dediğimiz her şey; ama bir o kadar da kısacık insanoğlu için.

* *Güncel Sanat Dergisi* tarafından 2014 yılında dördüncüsü düzenlenen kısa öykü yarışmasında birincilik ödülüne değer bulunmuştur.

** Emekli Kütüphaneci. e-posta: sevinsezgin@mynet.com

Annem, son zamanlarında –ne yazık ki son zamanları olduğunu anlayamamıştım, daha doğrusu konduramamıştım- bana sürekli Bursa’daki yaşamından, çocukluğundan, genç kızlığından, anne ve babasından söz ediyordu. Babamla birbirlerine aşık oluşlarını, anneme ümitsiz bir aşka bağlanan hala oğlunun imkansız sevgisini onun ağzından ilk kez işitmiştim. Yaşına rağmen ayrıntısı ile anımsadığı o günleri yeniden yaşarcasına uzaklara dalıp gidiyor, dudaklarından bir fısıltı gibi çıkan sözcüklere gözlerinden akan yaşlar eşlik ediyordu. Yorgun bakışlarında ne gizler, ne sitemler vardı kim bilir ?

Annem için Bursa çok şey demektir. Kurtuluş Savaşı gazisi dedem, son olarak görev yaptığı bu sakin kente yerleşmeye karar verdiğinde annem ilkokulda öğrenciymiş. Osman Gazi ve oğlu Orhan Gazinin türbelerinin bulunduğu Tophane semtinde, ovayı kuşbakışı gören bir sokakta oturuyorlarmış. İstanbul doğumlu olan ve ilkokul üçüncü sınıfa kadar Samatya’da deniz kıyısında bir evde yaşayan annem, deniz özlemine bu yemyeşil ovaya bakarak gidermiş. Sonra da bu yeşil kente tüm kalbiyle bağlanmış.

Bursa günlerini öylesine sık anlatmaya başlamıştı ki onu bir kez daha bu kente getirmeye söz vermiş, yaşadığı unutkanlıklarına karşın, ayrıntısıyla anımsadığı gençlik günlerini tekrardan yaşatmak istemişim. Ama olmadı. O gün, onu toprağa verdiğimiz gün karar verdim. Bu seyahati beklemeksizin annem için gerçekleştirecektim. Yaşam isteklerimizi erteleyemeyecek kadar kısaydı çünkü. Ne yazık ki bunu çok geç anlayabilmişim.

Arkamda sırt çantamla, uykusuz bir gecenin sonunda kendimi nasıl böyle canlı duyumsadığıma şaşırarak yürümeye devam ettim. Yürüdüğüm yerlerde gördüğüm her şeyi çocukluğumdaki ya da genç kızlığımdaki haliyle anımsamaya çalışıyor; kaybolanlara üzülüyor, bulduklarına seviniyordum. Onlar benim geçmişimdi. Çocukluğumun, ilk gençliğimin güneşli günleri, buğulu akşamlarıydı.

Zaman nasıl da geçmişti. Akşam ağır ağır iniyordu kentin üzerine. Güneş bulutlarla bütün gün saklambaç oynamıştı. Havada yağmur kokusu vardı. Gerisin geriye dönüp, bir gün öncesi yer ayırttığım oteldeki odama adeta sığındım. Gözümde canlanıveren çocukluğum, ilk gençliğim, sevgili ailem ve evim... Bir düşünüydü yaşadıklarımız? Biz bu düşünüyü yaşamak için mi var olmuştuk evrende. Ya üzerimize giydirilen giysiler? William Shakespeare’in dediği gibi “Dünya bir tiyatro sahnesi” miydi?

Yağmur yeniden başladı. Damlalar rüzgarla harmanlanıp camları hırsla dövüyor, buğulanmış camlardan göz yaşı gibi süzülüp karanlığa karışıyorlardı. Yağmur damlalarının oluşturduğu bu görkemli senfoni sanki ilahi bir maestronun emrinde, sessiz geceyi müziğe boğuyordu. Bu güzel müziğin kollarında rahat bir uykuya daldım.

Sabah perdenin arasından süzülen, neşeli bir güneşin yüzümde oynaşmasıyla uyandım. Üstüme yapışıp kalan o ağırlıktan kurtulmuş, kuş gibi hafiflemişim. Bunun nedeni deliksiz bir uyku uyumuş olmamdı kuşkusuz. Perdeyi aralayıp camı açtım. O bahar kokulu hava doldu odaya. Bugün güzel bir gün olacaktı. Bir kaç küçük beyaz bulut dışında gökyüzü parlak bir mavilikteydi. Onlar da kaçarcasına yok olup gittiler. Pencerenin önünde bir süre düşündüm. Genç kız kalbimi çalan o yakışıklı delikanlıyı görebilmek için şu caddeden kaç kez gelip geçmişim, bir kaç adım ötemdeki Kapalıçarşı’nın büyümlü sokaklarında az mı zaman geçirmişim.

Kahvaltı sonrası geçmişe yolculuğumu gerçekleştirmek amacıyla yola koyuldum. Tarihi “Tayyare Sineması”nın önünden geçerken sinemanın benim için nasıl bir tutku olduğunu, biraz ötedeki Şehir Tiyatrosunda izlediğim ilk tiyatro oyunu “Anna Frank’ın Hatıra Defteri” ni anımsadım. Atatürk Heykelinin önüne geldiğimde siyah beyaz bir fotoğraf belirdi gözlerimin önünde. Hatta bir fotoğrafın ötesinde, canlı...Annemin ve babamın arasında ellerinden tutmuş büyük bir mutlulukla yürüyorum. Dünyadan habersiz, ellerini tuttıklarımın bana verdiği güven duygusuyla, çocukça sevinçlerle. Annem incecik bir dal gibi. Zarif, güzel. Ya babam? O da çakı gibi...Yüzlerinde sahip oldukları şeylerin değerini bilen mutlu bir gülümseyiş. Onlara yetişmek istiyorum, tutmak istiyorum. Sisler içinde yitip gidiyorlar. Sanki tiyatrodaki oynanan bir oyunu, seyirci koltuğunda izlermişim gibi ...

Setbaşı köprüsünü, tarihi mahfeli geçtikten sonra İpekçilik Caddesine kıvrıldım Çocukken hopluya zıplaya çıktığımız İpekçilik yolu şimdi zor geldi bana. Durdum, şöyle bir baktım. Hiçbir ahşap ev kalmamıştı artık. Oysa ne güzel ve ne sıcaktılar! Zamanın acımasız pençesinde, içinde yaşayan o güzel insanlarla birlikte yok olup gittiler.

Eskiden caddenin daha yukarılarında, o zamanların fabrikaları sayılan ipek tezgahları vardı. Tezgahlar işlemeye başladığında caddenin günlük telaşına onların “tıkır da tıkır... tıkır da tıkır” sesleri karışırdı. Akşam paydos saati geldiğinde fabrikadan çıkan işçi kızlarla, genç delikanlılarla dolardı cadde. Gruplar halinde güle şakalaşa inerlerdi yokuştan. Kimileri sevgiliydi bir bakışta anlardınız. Yorgun ama mutluydular sanırım. O tezgahlar ne zaman sustu, o fabrikalar ne zaman yok oldu? Bir de tütün deposu vardı. Önünden geçerken ham tütün kokusu yakardı genzinizi. Tütün işlerdi kızlar, oğlanlar.

Benim doğup büyüdüğüm sokak bu caddenin en güzeliydi. Tek katlı Milli Eğitim Müdürlüğü'nün bulunduğu kocaman bir bahçeye bakardı. Biraz ötedeki okulun birinci ve ikinci sınıfları da yer yokluğundan dolayı burada öğrenim görürdü. Yaşını bilmediğim, ama evimizin boyunu aşan ıhlamur ve fıstık çamlarıyla dolu bu bahçe, okullar tatil olduğunda biz çocuklar için bir oyun bahçesiydi. Evlerimizin bahçelerine sığmaz burada oyunlar oynardık. İhlamurlar çiçek açtığına baygın ıhlamur kokusu buhurdanlıktan çıkmış bir tütsü gibi tüm mahalleye sinerdi. Yazın muştusuydu ıhlamur kokusu.

Kışın, o karların çok yağdığı zamanlarda sokağımız ve cadde masalsi bir görünüme bürünürdü. Herkes evlerine çekilir pencerelerden dışarıya sarı sınımsız ışıklar sızardı. Kimseler olmazdı caddede, sokakta. Bazı evlerin camlarından dışarıya uzatılmış soba borularından çıkan odun isisi kokusu, mutluluğun kokusuydu benim için, içimi ısıtırdı. Hala bu kokuyu bir yerlerde duyduğumda o zamanki Bursa'nın büyüğü karlı geceleri düşer aklıma.

Annemin de yanımda olduğunu varsayarak ağır ağır yolu çıktım. Sokağın başına geldiğimde bildiğim ama kabullenemediğim gerçekle yüz yüzeydim. Aradığım ev bu ruhsuz beton yığını değildi. Hatta hepsi betona teslim olmuş evlerden oluşan bu sokak değildi.

İlk kez bizim eve vurulmuştu kazma. Ahşap evin bakımıyla başa çıkamayan büyüklerimiz, ortak bir kararla evi müteahhide teslim etmişlerdi. Çok kolay olmamıştı onlar için de. Dedem emekli olunca Setbaşı'ndaki bu evi satın almış; Tophane semtindeki kira evinden çıkarak 1930'lu yıllarda bu eve taşınmışlar. Çocuklarının büyüdüğünü, meslek sahibi oluşlarını, evliliklerini, torun sevincini bu evde yaşamışlar. Böyle bir seçim yapmak elbette zordu. Şimdi dedemin adıyla anılan apartmanın önünde ne yapacağımı bilmeden öylece duruyorum. Bu sokakta ailemizden kalan tek şey bir plakanın üzerinde yazılı onun adı. Oysa bu sokağın her bir taşına sinmişti anılarımız. Apartmana girip çıkan o yabancı yüzlere kıskançlıkla baktım. “Çıkın gidin buradan! Ne işiniz var benim anılarımın arasında?” demek istedim. Uzaktan uğultu gibi gelen sesler arasında annemin, babamın, kardeşlerimin gülüşlerini, seslenişlerini duydum. Bahçemizde yetişen erik, şeftali ve kayısının tadını anımsadım. Anneannemin özenle yetiştirdiği güllerin, karanfillerin kokusu geldi burnuma. Sanki tüm kapılar, pencereler açıldı. Çocukluğumun insanları birer birer uzattılar ellerini sevgiyle, geçmişin derinliklerinden gelip dizildiler önüme. Ne güzel insanlardınız siz? Her birimiz farklı öykülerle var olmuştuk bu sokakta; ortak bir şeyleri paylaşmış, birbirimizi çok sevmiştik.

Sokağımıza son bir kez daha baktım. Anneme verdiğim sözü yerine getirmenin verdiği huzurla doldu yüreğim. Sabahki aceleciliğimden eser kalmamıştı. Yürüdüm... Yürüdüm. Hep geçmişe uzanarak, anılarımda kalanları bir kez daha anımsayarak: Süreyya Hanımın Tuhafiye dükkanı. Adı gibi tuhaf. Kocaman şişman şişelerde duran çeşit çeşit, renk renk kolonyalar ve dükkana çöken ağır kolonya kokusu: Limon, Altın Damlası, Gizli Çiçek... Raflarda rengarenk düğme kutuları, iplikler, danteller. Süreyya Hanım bembeyaz saçlı, şişman, hep kasada oturuyor. Dudakları kırmızı rujla boyalı. Hiç gülmüyor. Yanında çalışan kızlar da gülmüyor. Annem kaçmış ipek çoraplarını buraya gönderirdi çekilmesi için. Bir kız otururdu küçük makinenin

başında. Solgun yüzlü. Hiç başını kaldırmadan çorapların kaçığını düzeltirdi. Kim bilir ne düşler kurardı bu küçük makine iğnesinin gel-gitleri arasında. O zamanlar tutumluluk zamanıydı belli ki. Bir kez giyilip atılmazdı çoraplar.

Kulaklarımdaki yoğun uğultu, beni dalıp gittiğim geçmiş zamanların içinden acımasızca çekip çıkardı. Akşam olmuş gün kararmıştı. Bir süre sonra da çınarların çevrelediği küçük parkta bir banka oturup dinlenmek istedim. İnsanlar çekilmiş, çevreye bir sessizlik çökmüştü. Ağaç yapraklarının hışırtısından başka ses duyulmuyordu neredeyse. Başımı gök yüzüne kaldırdım. Yıldızlar tek tek parlıyordu. Bunlardan bir tanesi annemdi biliyorum. Çok küçükken, ölümün ne olduğunu kavrayamadığım zamanlarda annem- bütün anneler gibi- ölünce ruhlarımızın birer yıldız olup, gökyüzünde parlayacağını söylemişti. İşte orada parlıyor, bana gülümsüyordu. Ben de ona gülümsedim. Onun da ruhunun benim gibi dinginliğe kavuştuğunu varsaydım. Bu duygusal yolculukta elimde kalan kocaman bir hüzüdü aslında.